

Seminář Knihovna a architektura 21.9.-23.9. 2003 Olomouc

Lenka Málková

Již 2. ročník semináře měl podtitul **Knihovny bez bariér**. Překážky, které je nutno v knihovnách odstranit, jsou nejen fyzické, ale jsou jimi i bariéry mezi lidmi, mezi knihovníky a čtenáři, mezi knihovníky navzájem a při stavbě a rekonstrukci knihoven i bariéry mezi architekty a knihovníky. Na semináři vystoupili jak architekti, tak knihovníci a pokusili se hledat odpovědi na řadu otázek spojených s vizí dokonalé bezbariérové knihovny.

Úvodní přednáška architektky Ireny Fialové s názvem **Jaká je současná architektura?** se snažila postihnout charakteristické rysy soudobé architektury. Zdůraznila hlavní společné rysy a vývojové tendence architektury posledních let, především pak vliv techniky a změn ve společnosti na tzv. vysokou a nízkou architekturu. Výklad, bohatě doplněný fotografiemi, se týkal hlavně tvorby Franka Gehryho, spoluautora Tančícího domu v Praze.

Kritický pohled architekta přednesl prof. Miroslav Masák. Na příkladech dvaceti českých a zahraničních staveb poukázal na dílčí úspěchy a nedostatky knihoven, které byly nedávno postaveny. Pokusil se definovat kritéria, kterým by dobrá knihovna měla vyhovět.

Projekt nové knihovny v Hradci Králové představil smíšený tým tvořený knihovnicí Lenkou Málkovou a architektem Romanem Brychtou. Účastníci semináře obdrželi čerstvě vydaný sborník *Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové – architektonická soutěž na stavbu nové knihovny*. Obsahuje nejdůležitější informace o architektonické soutěži na stavbu nové knihovny, představuje všechny soutěžní návrhy a navíc obsahuje i charakteristiky nejnovějších knihovních budov v Evropě.

Ladislav Kurka z Městské knihovny v Praze a Martin Svoboda ze Státní technické knihovny v přednášce **Ideální knihovna – jak se rodí** využili zkušenosti z přípravy a staveb řady českých knihoven. Zdůraznili nutnost vytvořit dobře spolupracující tým knihovníků, architektů, techniků, odborníků na informační technologie a dalších, kteří musí najít společný jazyk. Stavba ideální knihovny vyžaduje věnovat maximum energie a pozornosti fázi rozvahy, přemýšlení a zvažování, jakou knihovnu vlastně chceme a proč. Pozdější změny a úpravy projektu či provozu jsou obtížné a drahé.

Věra Vohlídalová se podívala na **Nové české knihovny očima nezávislé knihovnice**. Pokusila se zhodnotit anketu, kterou uskutečnila ve 3 nově postavených a 3 rekonstruovaných knihovnách. Pro anketu zvolila formu dotazníku v kombinaci s řízeným rozhovorem. Hovořila s 89 náhodně vybranými respondenty z řad návštěvníků knihoven a s 35 provozními pracovníky. A k jakým závěrům dospěla? Měly by být vytvořeny standardy pro výstavbu knihoven. Důležitá je variabilita nabídky služeb, přičemž v úvahu se musí brát potřeby nejen současných, ale i budoucích uživatelů. Varující jsou nekompetentní zásahy zřizovatele/investora, které pod rouškou úspor znehodnocují funkčnost původně dobře koncipovaných staveb či rekonstrukcí.

Student Vojtěch Ripka prezentoval **Kritické pohledy na práci a služby v knihovně pohledem uživatele knihovny**. Pokusil se nastínit způsob, jakým uvažuje uživatel o knihovně, kterou používá. Cílem bylo odhalit problematické momenty interakce knihovny a čtenáře, základem pak porovnání existujících zařízení s přihlédnutím k jejich specifickým funkcím.

Součástí semináře byly prezentace některých posledních stavebních akcí: Knihovny Jiřího Mahena a knihovny Filozofické fakulty Masarykovy univerzity v Brně a knihovny Univerzity Pardubice. Pavla Kánská, Libuše Nivnická a Iva Prochásková hovořily o kladech svých knihoven, ale upozornily i na kritické body, a doporučily tak ostatním stavebníkům knihoven, jak postupovat, na co klást důraz a čemu se pokud možno vyhnout.

Seminář, který zajišťovala knihovna Univerzity Palackého v Olomouci, zakončila bohatá diskuse k problematice výstavby knihoven. Byla konstatována nutnost i nadále se setkávat na tomto fóru. Jak přislíbili organizátoři semináře, v krátké době bude vydán sborník.

© 2000-2004 Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové · pujcovna@svkhk.cz · knihovna@svkhk.cz
· <http://www.svkhk.cz>